

ifauna

Chodský pes

Nebezpečné javory

Značení papoušků patřících do CITES

Asijská leopardí kočka - ALC

Cena 45 Kč / 1,80 EUR

02

Aguti

Chodský pes

Chodsko je oblast, kterou střežili svobodní sedláci, Chodové. Ti měli na starosti oblast od Domažlic po Bor, Tachov a Planou. Starali se o bezpečný provoz na obchodní stezce už od bavorského městečka Furth im Wald. Na obrovském území se rozprostíral velmi hustý les, který nešlo přejet jinak než vybudovanou a Chody udržovanou obchodní zemskou stezkou. Zároveň tuto stezku Chodové byli připraveni kdykoli zatarasit, aby nepřítel nemohl na dnešní české území proniknout. Svou stráž brali opravdu vážně a stali se obdivovanými a neúplatnými strážci. Pro zajištění bezpečí používali nejen zbraně, jako je čakan (okovaná hůl se sekyrou), ale také psy. Chodské psy.

Chodové, Chodsko a chodský pes

První privilegium dostali od Jana Lucemburského. Za svou odvahu a přístup získali od 14. do konce 17. století panovnické výsady a nejrůznější privilegia, ke kterým patřila i osobní svoboda a poddanství pouze králi. Kolik takových strážících Chodů bylo, se neví přesně. Ale odhaduje se, že něco málo přes 300. Hlavním úkolem jejich chodských psů bylo střežit zemské stezky a obydlí.

Poté co nechvalně dopadly protesty Chodů na změny v jejich postavení v 17. století a hlavní organizátor obhajoby práv Chodů Jan Sladký zvaný Kozina byl popraven, byla služba Chodů na zemské stezce nahrazena vojskem a Chodové se svými psy se stáhli do ústraní. Až koncem 19. století se o nich opět začalo mluvit a tentokrát i psát.

Na počest Jana Sladkého Koziny a věrného chodského psa byl v roce 1895 postaven na výšince Hrádek u Domažlic třímetrový pomník. Zajímavostí je, že socha Jana Sladkého Koziny byla postavena dvěma sochaři a rovnou dvakrát. První sochař, František Hošek, kterému výroba tohoto díla byla přidělena, sochu nedokončil, protože zemřel ve velmi mladém věku. V práci tak pokračoval Čeněk Vosmík. Když byla socha hotova a zvednuta na podstavec, než byla ještě řádně ukotvena, strhla se vichřice a socha Choda Koziny a jeho psa spadla a poničila se. Když byla vyrobena podruhé, pes, který byl původně ztvárněn vleže, vedle Koziny tentokrát seděl a dodnes bedlivě střeží okolí.

Chodský pes v historii

Historický román Psohlavci z pera Aloise

Jiráskova ilustrace Mikoláše Alše vznikly až v letech 1883-1884. V tu dobu již více než 150 let neexistoval důkaz o tom, že chodský pes stále žije a své geny předává dál. Nezachovaly se ani materiály s přesnějším popisem exteriéru psů Chodů, kteří je doprovázeli na stezkách až do konce 17. století. Ani J. A. Gabriel ve své písemnosti z roku 1864 o Chodsku, lidech či psech, nemohl mít podklady o tom, jak pes tehdejších Chodů vypadal. Jen věděl, že byli. Historicky je tak podložena existence ovčáckého psa ustáleného typu nacházejícího se na území Čech, přesně-

ji v oblasti Chodska, není však zachován detailnější popis jeho vzhledu.

Ale zmínku o existenci ovčáckého psa na Chodsku najdeme i v mnohem starších dílech. Za nejstarší a první zmínku lze považovat určitou pasáž ve veršované Dalimilově kronice pocházející z let 1310-1315.

Na praporu Chodů do konce 19. století byly znázorněny vysoké plstěné boty, avšak poté byla za jejich znak vybrána hlava psa s dlouhou srstí na krku. Proč zrovna hlava psa, se asi kynologové, historikové ani kdokoli další nikdy neshodnou. Jedni tvrdí, že je to hlava chodského psa, který po staletí věrně stával po boku Chodů, a jiní že proto, že se Chodům říkalo též psohlavci. Chodové nejdříve toto označení nesnášeli, ale poté co zveřejnil své dílo A. Jirásek, změnili názor. Psohlavci totiž údajně bylo dávné hanlivé pojmenování Chodů. Přece jen „nasazovat někomu psí hlavu“ kdysi znamenalo zveličovat jeho chyby, svádět na něj vinu nebo ho pomlouvat. A to se také mohlo směřem k Chodům po jejich vzpouře dít.

Na začátku 20. století o chodském psu psal Jindřich Šimon Baar ve svém díle Poslední povídky. J. Š. Baar pocházel a žil v Klenčí pod Čerchovem a ve svém tvůrčím psaní se zmiňoval o psech z Chodska, přičemž uváděl, že právě v okolí Klenčí se jich vyskytuje nejvíce. Přímo je nazýval „pes chodský“.

Zrodila se myšlenka...

Prvním, komu se urodila v hlavě myšlenka vrátit do existence chodského psa, byl doc. Ing. dr. Vilém Kurz. Ten Ing. Janu Findejsovi poslal několik fotografií a text o několika starodávných, původně ustále-

ných typech psů, o kterých se domníval, že by stálo za to je regenerovat. Janu Findejsovi na první pohled učaroval ovčák střední velikosti - chodský pes - a do časopisu Pes - přítel člověka v roce 1984 napsal článek o doc. Kurzem zmiňovaných psech i s fotografiemi, jak daná plemena mohla vypadat.

Ing. Findejs při psaní článku na začátku roku 1984 ještě netušil, že bude stát u zrodu nového národního plemene a jakou lavinu nadšení tím vzbudí. Do dubnového čísla časopisu o chodském psovi napsal: „Ani o výskytu zbytků tohoto plemene nejsou k dispozici žádné zprávy ani jiné údaje, a tak jeho obnovení a záchrana spočívají opravdu jen v náhodě, že některý z milovníků Chodska po přečtení těchto řádků vynaloží své síly a objeví ten nejnuttnější základ k jeho obnově.“ Poté co článek vyšel a začali se objevovat první nadšenci s typově vhodnými psy, Ing. Findejs se následně rozhodl podniknout první, a to velmi zásadní kroky k obnově chodského psa. A tím to všechno začalo...

Vznik chodského psa dnešní doby

Cíl byl jasný a čistý: všestranné plemeno vhodné do rodiny, zároveň vhodné k hlídání, odolné a zdravé, střední velikosti, s delší srstí a ve zbarvení pouze černém se znaky. Výběr chovných párů byl založen pouze na exteriérové a povahové vhodnosti. Nelze sice o těchto psech hovořit jako o potomcích chodských psů, protože k tomu neexistují genetické podklady a důkazy, ale chceme a budeme věřit, že dnešní chodský pes je kopií chodského psa existujícího před více než 500 lety.

14. 1. 1984 na žádost V. Kurze tehdejší Ústřední odborná kynologická komise Českého svazu chovatelů odsouhlasila zápis chodského psa do plemenné knihy. J. Findejs vypracoval předběžný standard a mohly se začít vydávat registrační průkazy původu. Výchozím cílem pro toto plemeno byla fotografie předložená V. Kurzem, na níž byl pes, voříšek bez původu, v typu, jak si V. Kurz a následně také J. Findejs představovali chodského psa.

J. Findejs a doc. Kurz zauvažoval o označení „český selský pes“, „chodský ovčák“, „český ovčácký pes“, „český pastevecký pes“. Název „chodský pes“ se ujal hned, když byl navržen. J. Findejs s V. Kurzem diskutovali během 80. a 90. let (až do smrti V. Kurze v roce 1995) o chodském psovi, jak se jeho chov vyvíjí, a Kurz byl doslova nadšen, kam se podařilo dovést vzhled tohoto plemene již po 10 letech chovu. Cenné rady zejména z oboru genetiky do chovu chodského psa přinesl také František Horák a doc. Ing. Rudolf Šiler, DrSc. Bylo až s podivem, že téměř všechna štěňata se rodila v požadované barvě srsti, velmi se přibližovala

typu a měla vyrovnanou povahu. Největším problémem od počátku bylo dodržet střední velikost psa a nepřekračovat předem stanovenou maximální hranici velikosti.

Naštěstí se našel dostatek psů, kteří typově, povahou i zdravím odpovídali představám J. Findejsa, ale také se naštěstí našlo dost zájemců o chov tohoto plemene i těch, kteří chtěli zasvětit svůj čas a věnovat finance na rozvoj staronového plemene, u něhož zpočátku nikdo nevěděl, jestli bude mít šanci uspět mezi širší veřejností.

Žádný z použitých psů v chovu nebyl německý ovčák s průkazem původu, jak si někteří i dnes myslí. Až na výjimku použití jedné příbuzenské plemenitby se chov chodského psa zdokonaloval za pomoci liniové plemenitby.

Jak se chov rozvíjel

Toto plemeno je jedno z mála, u kterého lze dohledat přesné předky až ke konkrétním zakladatelům plemene. Zakladatelem psiho rodu chodského psa je pes Dixy (maj. V. Ježek z Prostějova) a pes Blesk společně s fenou Bessy (maj. L. Hykel z Otaslavic).

První dva vrhy se narodily v chovatelské stanici „Na Barance“ Leopolda Hykla z Otaslavic u Prostějova. Dne 20. 10. 1985 se ze spojení Bessy a Dixy narodili 2 psi (Andy a Atos) a 4 feny (Asta, Aranka, Alfa a Axa). O rok později ze spojení Bessy a Blesk (3 psi a 3 feny).

Poprve byl chodský pes vystavován 13. 5. 1989 na oblastní výstavě psů na Domažlicku, na planině u sv. Vavřínečka, místě původního strážního místa Chodů. Zúčastnili se 4 jedinci, velmi typově vyrovnaní. Velmi milým překvapením bylo to, že vítězkou této oblastní domažlické výstavy, která získala titul nejlepšího psa výstavy, se stala fena chodského psa Citra na Barance.

V roce 1990, po první „linii Dixy“ a druhé „linii Blesk“, byla vytvořena třetí linie, a to psem jménem Brix. Čtvrtou linii založil pes Alex v roce 1996 a pátou linii v roce 1996 pes Harry.

Ti vytvořili pět základních linií, na kterých vyrostl následný chov. Do chovu byly přidány další feny bez dokladovaného původu, Dina, Betty a Teri. Každá však měla jen 1 vrh.

Klub přátel chodského psa vznikl 23. 11. 1991. Na schůzi se tehdy také skoro jednohlasně všichni shodli, že chodský pes

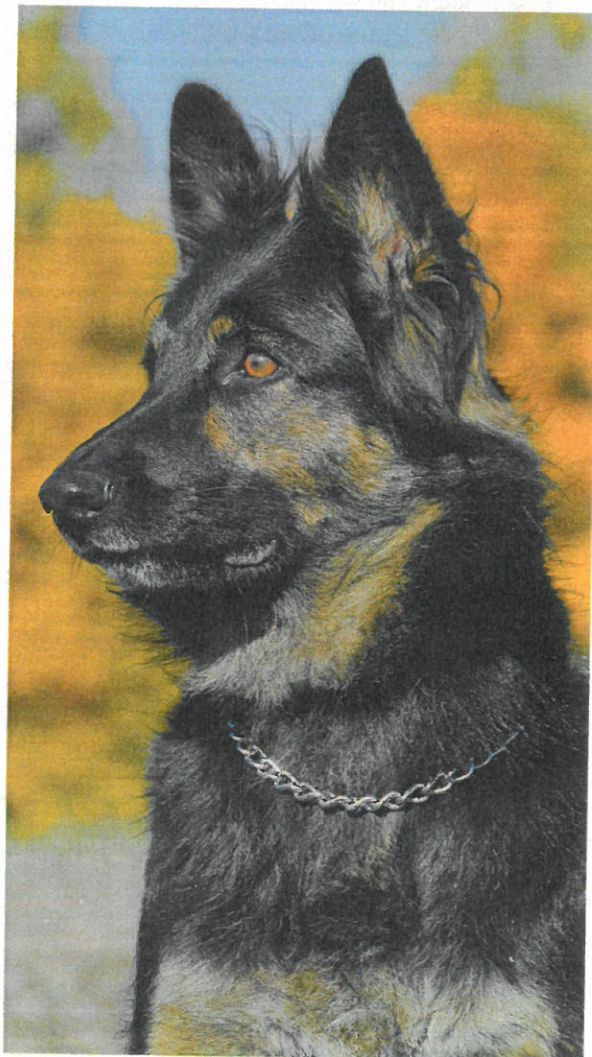
bude patřit mezi služební (pracovní) plemena. V roce 2000 bylo schváleno, že se do chovu již nebudou pouštět další psi bez průkazu původu.

Příjemná povaha snad pro každého

Celková charakteristika chodského psa ve standardu líčí jako zcela všestranného psa pro úplně každé zaměření. Samozřejmě každý jedinec je osobnost, každý se hodí k něčemu více a k něčemu méně. Záleží také na tom, jak schopného má majitele, pro kterého je chodský pes přichystán udělat vše, co je v jeho silách. Každopádně se ani chodský pes nerodí všestranný a bezproblémový. Pro to je zapotřebí i něco udělat. Rozhodně však chodský pes má vlohy, aby zastával nejrůznější práci a sportoval s nejrůznějším zaměřením.

Je především opravdový parták do rodiny. Má dobromyslnou povahu a velmi rád si hraje. Není vhodný pro pejskaře s velkými cíli za každou cenu. Většina jedinců se sice hodí na výcvik, i vrcholový, ale potřebují dost času na dosažení úspěchu a trpělivost, která velmi ambiciózním lidem často chybí.

K cizím lidem je zpravidla snášenlivý, někdy má tendence je přehlížet. Ke všem členům rodiny je přítulný, milý, ohleduplný

a kamarádský. Má velmi rád děti a je přímo předurčen do rodin. Jde připraven se kdykoli zapojit do dětských her. Pes však není hračka pro děti, a to ani v případě velmi trpělivého chodského psa, který k nim je velmi tolerantní a přítulný. V tomto ohledu je nutné vychovávat i děti, které zatím nechápu hranice pro psa únosné a pochopitelné.

K jiným psům je kamarádský, rvačky sám nezačíná a snese se téměř s každým. Mezi psy se snaží neprosazovat, přesto se chová sebejistě. I ve větší smečce je zpravidla naprosto bezproblémový, bez ohledu na to, zda se jedná o fenu, či psa.

Bez problémů je schopen žít pod jednou střechou s jinými domácími mazlíčky, srstnatými i opeřenými. Nemá problém asi s hospodářskými zvířaty. Stačí, když ho s nimi člověk vhodně seznámí.

Aktivita a nadšení jsou chodskému psovi vlastní

Je to středně temperamentní až temperamentní pes, který je schopen se přizpůsobit povaze svého člověka. Je velice empatický a citlivý. Když je potřeba, dokáže doma v klidu odpočívat, je-li člověk třeba nemocný. Má pochopení pro dobré a špatné dny svého člověka.

Je však vhodný i pro akčního seniora, který ho pro střední velikost, absenci tvrdohlavosti a malou míru dominance snadno zvlád-

ne. Rozhodně to není pes, kterému se musí ukazovat, kde je jeho místo v žebříčku hierarchie. Zpravidla se neprosazuje, je poddajný a ví, co si může dovolit. Váží si toho, že může být právoplatným členem lidské smečky.

Je až neskutečně nenáročným plemenem. Je skromný a houževnatý. Rád cestuje a je dobře skladný. Střední velikost je důležitý parametr, a tak ten, kdo si chce pořídit velkého psa, neměl by kupovat chodského psa.

Má rád prostor, práci, hry a je činorodý. Neúnavně chce pomáhat a pracovat. Chce se zavděčit. Velmi se fixuje na člověka a je pro něj ochotný udělat snad cokoli. Není tvrdohlavý ani nemá snahu si dělat „co chce“. Naopak je velmi chytrý, vnímavý a touží po spolupráci s člověkem. Má rád, když se pořád něco děje.

Jak na výcvik

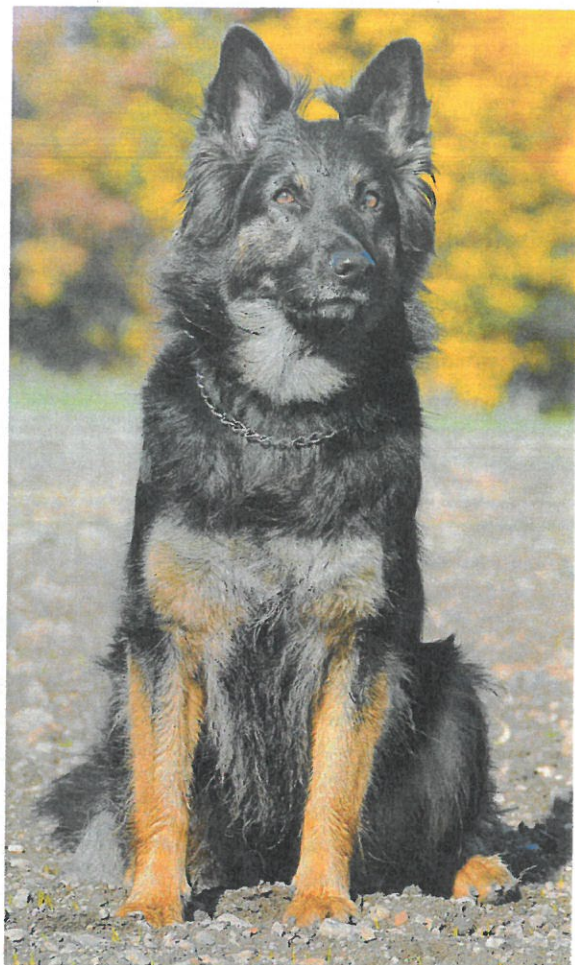
Cokoli, co dělá rád, dělá dobře. K tomu však výcvik musí být veden hrou a důmyslně, nikdy ne drilem. Nemá rád úmorné, dokola se opakující opakování jednoho cviku. Je to pro něj příliš jednotvárné, a to ho

vůbec nebaví. Se skutečným výcvikem není radno spěchat. Do roku by se měl pouze vychovávat a socializovat. Přísné povely nebo i cviky, kde je zapotřebí nějakého nátlaku (např. lehni), by se měly učit později, klidně až kolem jednoho roku věku.

Aby byl příjemně společenský a vyrovnané povahy, je nutná dobrá socializace v mladém věku.

Je velmi lehce motivovatelný. Stačí se ve štěněcím věku zaměřit na rozvoj hry s míčkem, na rozvoj kořistnického pudu – a je skoro vyhráno. Výcvik za pomoci pamlsků a hry je pro něj velmi snadno pochopitelný a nadšeně spolupracuje. Nadšení pro práci je značné. Má radost, že jeho páníček má radost.

Je velice vnímavý na náladu svého pána a na atmosféru, která zrovna panuje. Na svém člověku je velmi závislý. Je vidět při přivolání a chůzi u nohy, jak dychtí být se svým člověkem. Naopak problémy mohou nastat při dlouhodobém odložení na větší vzdálenost, s vysíláním na větší vzdálenost či obdobnými cviky.

Každopádně potřebuje citlivé zacházení. Hrubost ze strany majitele ničí jeho povahu. Správně vedený výcvik rozhodně posílí vztah, spolupráci i reakce na nepatrné gesto mezi psem a jeho člověkem.

Život s chodským psem musí být barevný. Časté opakování stejného cviku několik dní za sebou nebo monotónní cvičení jedné sestavy či hry ho brzy přestane bavit. Proto se doporučuje nezaměřovat se jen na jeden psí sport a mimo jiné s chodským psem žít normálním aktivním životem. Brát ho na výlety, na procházky či k vodě si zaplavat. To vše nadšeně uvítá a má nesmírně rád. Je vytrvalý, rád plave a nevadí mu ani studená voda. Je přímo nadšený z procházek. A pokud na ni jde celá rodina, pro chodského psa tím lépe. Nemá tendence se příliš vzdalovat ani se toulat po lese.

Je vhodný i pro děti a mládež, které se o výcvik zajímají a chtějí soutěžit. Svou velikostí se chodský pes k nim také velmi dobře hodí. Nemá problém poslouchat i velmi mladé lidi, pokud jim rozumí a je-li s nimi zába-va. Je vhodný i pro začátečníka. Snadno se učí a je dobře ovladatelný. Agresivita a výrazná dominance je mu cizí.

Při výcviku stačí dobrá intonace hlasu, pochvala, hra a pamlsk. Někdy se chová trochu nedisciplinovaně, protože se v něm bije disciplína s radostí z pohybu. U výcviku je potřeba přemýšlet. Chodský pes není němec-

ký ovčák, kde nezřídka jde všechno „hned a rychle“. Přesto mají úžasnou paměť. Někteří jedinci jsou schopni si zapamatovat třeba celou sestavu v dogdancingu. Rozhodně ne každý jedinec je schopen podávat výkony v jednotlivých disciplínách na nejvyšší úrovni, ale určitá šance tu je.

Až překvapivě mnoho chodských psů dosáhlo nejvyšší možné úrovně ve výcviku. Najdeme mezi nimi psy a feny se zkouškami 3. stupně, a to i ZVV3, jedince se složenou nejtěžší stopařskou speciálkou... Chodští psi jsou také účastníky různých mistrovství, na která je legislativa díky mezinárodnímu neuznání pustí.

Všestrannost v pravém slova smyslu

Naštěstí se chov nerozděluje na výstavní a pracovní linie. Není snad člověka, který by nechtěl vyrovnaného psa. Chovatelé na tom nejsou jinak a k tomu si přejí odchovávat krásné a zdravé jedince.

Chodský pes je plemenem s rychlými, ale ne překotnými reakcemi. Je znám rychlým přepínáním ze vzruchu do klidu a naopak. To je vidět zejména v agility a při obranách na cvičišti. Mnozí chodští psi s úspěchem běhají agility. Hodí se i pro sport zvaný flyball, protože pro míček jsou zpravidla schopni udělat téměř cokoli. Výborných výsledků dosahují i v dogdancingu. Nejrůznější cviky, poslušnost a spolupráce, na to chodský pes slyší. To ho baví a naplňuje.

Miluje skákání a opravdu hodně se hodí pro dogfrisbee. Svými výbornými výsledky je známý i ve světě. Skáče vysoko a daleko a náramně ho to baví. Bohužel někdy tak moc, že si neuvědomuje nebezpečí z velkých výšek, ze kterých má tendence se také vrhat. Při velkých skocích mnozí chodští psi dopadají kolmo na zadní nohy, což může být zdraví nebezpečné. Proto je takový dopad potřeba „přeučit“.

Vedle nejrůznějších cviků poslušnosti je jeho silnou stránkou cokoli, u čeho je zapotřebí používat nos a soustředit se. Je obdařen vynikajícím čichem a na stopě se chová klidně a vyrovnaně. Běžně je ho vidět na předních místech v soutěžích zaměřených na pachové práce.

Velice rád zdolává nejrůznější překážky. Je obratný, mrštný a rychlý. To všechno jsou vlastnosti, které ho přímo předurčují k soutěžím agility, nebo naopak ke klidným záchranným pracím v sutinách či v lavině. Překážky a těžký terén bere jako výzvu. Rozmanitý terén, který se může na první pohled zdát neschůdný, je pro tohoto psa zábavou. Je to sportovec, pracant, bavič i zachránce tělem i duší.

Jsou jedinci, kteří se též hodí ke canisterapii a někteří jsou schopni práce se stá-

dem ovcí. Pro vytrvalost a houževnatost je možné je vidět také při dogtrekkingu, canicrossu, nebo dokonce v záprahu.

Jaká je jeho slabá stránka ve všestranném výcviku?

Je nebojácný, pevných nervů a mimořádně ostražitý. To rozhodně ano. Bohužel to však nestačí, má-li uspět při vyšších zkouškách nebo na soutěžích, kde je oddíl obrany. Ano, najdou se jedinci, kteří dostanou na zkouškách a soutěžích vysoké hodnocení za obranu, ale není to úplně běžné. Oddíl obrany ve všestranném výcviku je zpravidla jeho nejslabší stránkou. V žádném případě to není proto, že by se bál nebo neuměl kousat do rukávu. Je to tím, že tuto disciplínu nebere příliš vážně. Chybí mu opravdová dravost, rvačnost, tvrdost a razance, běžná například u belgických ovčáků malinoisů, německých ovčáků či rotvajlerů. Obrany začne brát vážněji až v úplné dospělosti, mezi 2,5-3,5 lety života.

Obrany rozhodně musí být učené hrou a je potřeba si počkat. V žádném případě se na chodského psa nesmí jít stylem „vyprovokovat ho taháním za chlupy“ nebo velkým nátlakem, aby zaútočil ze strachu. Tak se nácvik obrany u chodského psa snadno zkazí na hodně dlouho, ne-li navždy. Obrany jsou spíše o dobrém figurantovi než o dobrém majiteli. Na obrany se nemůže spěchat.

Chodský pes se dokáže technicky naučit zákus do rukávu, hlídání, revíry atd., a dokonce většina chodských psů si oddíl obrany opravdu užívá, ale pořád je na první pohled poznat, že je to pro ně hra, která je spíše na pokraji zájmu. Takové to „jít do toho naplno“ jim zkrátka často chybí. To je zřejmě důvod, proč chodský pes není plemeno běžně pořizované za účelem plnění vrcholových všestranných zkoušek.

Na zahradu i do bytu

Hlídání je chodským psům vlastní. Tuto činnost vykonávají se samozřejmostí a bez výcviku. Jsou to výborní hlídači, kteří hned upozorní na sebemenší nebezpečí. Ve svém projevu však nejsou agresivní. Každopádně nejsou vhodné pro hlídání objektů (továren, vrakovišť apod.), zde jim chybí kontakt s rodinou. Nadšeně ohlídkují dům a zahradu a nemají tendenci utíkat a toulat se po okolí.

Ideální je kombinace volného pobytu po zahradě a častá návštěva v domě. Svědčí mu celoroční ubytování venku, ale nutně potřebuje být součástí rodiny. Je závislý na člověku a celodenní zavření v kotci je pro něj opravdovým utrpením. Rád venku leží na vyvýšeném místě a sleduje okolí. Je otužilý a odolný, žádné počasí - ani mráz, ani letní horko - mu nečiní problém.

Může být ubytován i v bytě. Je hodně majitelů, kteří mají chodského psa v bytě nebo v domě. Proti tomu není potřeba nic namítat, pokud takovému jedinci dopřejí dostatek pohybu, zaměstnání, her a různého sportovního vyžití.

Zdraví a péče

U tohoto plemene se objevuje dysplazie kyčelních kloubů, avšak výsledek RTG je klubem pečlivě hlídán. Do chovu jsou vpustěni jen jedinci, kteří nemají postižení vyšší než 2/2. Ojedinelé se objevují i jiná onemocnění jako např. epilepsie, degenerativní myelopatie (progresivní onemocnění postihující míchu) nebo torze žaludku. Celkově se však jedná o zdravé plemeno dožívající se běžně 14-15 let. Každopádně je důležité poznamenat, že chodský pes má sklony k tloustnutí.

Velmi odvážným, ale správným krokem klubu a chovatelů v České republice bylo vytvoření „zdravotního programu“. Klub aktivně sbírá data o nemocech a úrazech chodských psů každého věku a snaží se dělat opatření, která chov chodského psa i po zdravotní stránce udrží na vysoké

úrovni. Například odměňuje majitele chodských psů, provedou-li další zdravotní vyšetření svého psa, a nejen povinné RTG DKK. Sledovaná vyšetření se týkají např. štítné žlázy, dědičných očních onemocnění, hluchoty a pohybové soustavy. Velkou pomocí je také veřejně přístupný výpočet koeficientu přibuznosti každé uchovněné feny a psa. Což je přínosné zejména při úvaze o krytí.

Feny mají celkem početné vrhy. 7-9 štěňat v jednom vrhu je běžný stav. Celkově je chov chodských psů poměrně snadný, neboť feny jsou výborné matky a nemívají problémy při porodu.

Srst stačí pročesat jednou za týden až 14 dní hřebenem. Obrovskou výhodou chodského psa je, že prakticky nepouští chlupy v jiném období než v době línání. Což je 2x do roka. V době línání je potřeba srst vyčesávat denně nebo obden, protože toto období „pouštění chlupů“ je velmi krátké, zato intenzivní.

Chov chodského psa

Zájem o plemeno z ostatních států je velký. Chodský pes je rozšířen téměř po celé Evropě, ale několik jedinců je i v Americe. V některých zemích dokonce vznikly kluby chovatelů tohoto plemene, které je dále propagují. Chov štěňat mimo Českou republiku je však zatím problém, protože přesto, že je to již 30 let od založení chovu chodského psa a výsledky jsou vynikající, plemeno nebylo mezinárodně uznáno a na uznání u FCI se stále čeká.

Téměř po celou dobu chovu, ale možná nejvíce až v 21. století se chov chodského psa potýká s překračováním horní povolené kohoutkové výšky. Chovatelé by se měli snažit udržet malou kohoutkovou výšku psa, protože i to je atribut, který potenciální zájemce táhne.

Exteriérovým problémem v chovu je kromě kolísavé výšky i rozložení znaků. Standard sice přesně definuje, kde mají být, i je hodně tolerantní v otázce, kde mohou chybět. Přesto znakování v srsti je v chovu stále trochu problematické.

Uznání dlouhosrsté varianty německého ovčáka možná chodskému psovi příliš neprospělo, ale protože se tato plemena dnes již poměrně výrazně liší, chodský pes určitě i nadále bude mít stále zvětšující se popularitu nejen v České republice, ale i ve světě.

Jak má vypadat ideální představitel plemene?

Lebka je plochá a zvolna se zužující směrem k očím, týlní hrbol je hmatatelný, avšak na pohled nevýrazný. Čelní sklon není ani příliš ostrý, ani příliš mírný. Nosní hřbet je rovný, směrem k čenichu se klínovitě zužuje. Čenich je středně velký, černě pigmentovaný,

pysky pevné, suché, dobře přilehlé, s uzavřenými kouty. Požadován je chrup úplný. Méně než 42 zubů je vylučující vadou, stejně jako skus jiný než nůžkový. Oči jsou středně velké, mandlového tvaru, mírně šikmo posazené, lesklé, energického, avšak příjemného výrazu a jsou tmavě hnědé barvy. Uši jsou krátké, vzpřímené, dopředu otočené, vysoko nasazené a blízko sebe postavené. Jsou trojhranné, se širší základnou, na hrotech bud zašpičatělé, nebo lehce zaoblené. Ušní boltce jsou pokryty delší hustou srstí, která zejména u kořene a po okraji boltce tvoří štětky. Celkově má být hlava úměrná velikosti těla a ušlechtilá. Nesmí působit masivně ani příliš jemně. Charakteristický jedinečný vzhled hlavy podmiňuje správné nasazení a nesení uší, jejich velikost, tvar a dlouhé osrstění. Krk

je ladně nesený a utvářený, delší, velmi pružný. Směrem k plecím se mírně rozšiřuje. Je pokrytý hustou dlouhou srstí. Hrudník sahá po úroveň lokte. Hřbet je rovný, pevný, nepřilíši dlouhý, v kohoutku lehce vyvýšený. Břicho je pevné a vtažené. Zád začíná ve stejné výši se hřbetem a v mírně svažité linii, bez přechodu, směřuje k ocasu. Ocas je v klidu a v pohybu volně spuštěný v lehkém oblouku, při vzrušení zvednutý do úrovně hřbetu. Je bohatě osrstěný a dosahuje k hleznu. Délka trupu má být o něco větší, než je výška v kohoutku. Končetiny jsou rovné a dobře zauhlené. Zadní stranu předloktí a stehen pokrývá přerůstající srst. Tlapy jsou středně velké a oválného tvaru. Polštářky a drápy jsou černě pigmentovány. Jeho přirozeným pohybem je nízký klus s diagonálním posunem končetin při zachování neměnné linie hřbetu. Chod je lehký, pružný a prostorný. Kůže je napjatá, v každé partii dobře přiléhavá. Kromě obličejové části hlavy, hrotu ušních boltců a přední strany obou páru končetin, kde je srst krátká a hladká, pokrývá tělo lesklá, dlouhá, hustá, tvrdší srst. Její délka se pohybuje od 5 do 12 cm. Má být rovná nebo jen lehce zvlněná, na krku a hrudi mírně otevřená, jinak přilehlá. Dobře vyvinutá podsada je kratší a měkčí. Ušní boltce jsou bohatě osrstěny. U kořene a po okraji jsou vyvinuty štětky. Zvláště dlouhá srst se tvoří na šíji, hřbetu a dále na zadní straně stehna a nártu, kde je mírně praporcovitá. Ocas je hustě osrstěn a má na spodní straně dlouhou, mírně praporcovitou srst. Srst je černá až kovově černá se sytějšími znaky typu „black and tan“. Čím jsou znaky sytější, tím lépe. Jiné zbarvení srsti než černá se znaky je nepřijatelné. Znaky jsou vyvinuty na okrajích a uvnitř ucha, nad očima, na lících, odkud plynule přecházejí na hrdlo, kde tvoří charakteristický půlměsíc, na hrudi, přičemž hrudní znaky jsou odděleny od znaku na hrdle, na pánevních končetinách, a to na vnitřní a zadní straně stehna a od prstů po úroveň hlezna, na hrudních končetinách po zápěstní kloub a kolem řitního otvoru. Mohou být navíc vyvinuty na spodní straně hrudníku, břicha a ocasu, mohou chybět na zadní straně stehen. Přednost se dává znakům vyvinutým v předepsaných partiích, zřetelně ohraničeným a sytější vybarveným.

Výška v kohoutku musí být: 52-55 cm u psa, 49-52 cm u feny. Toleruje se maximální možná odchylka +2 cm. Kohoutková výška u psa menší než 50 cm a větší než 57 cm a u feny menší než 47 cm a větší než 54 cm je vylučující vadou.

Optimální hmotnost je v rozmezí 18-25 kg.

text: Eva Nohelová,
foto: Kateřina Dobrovská